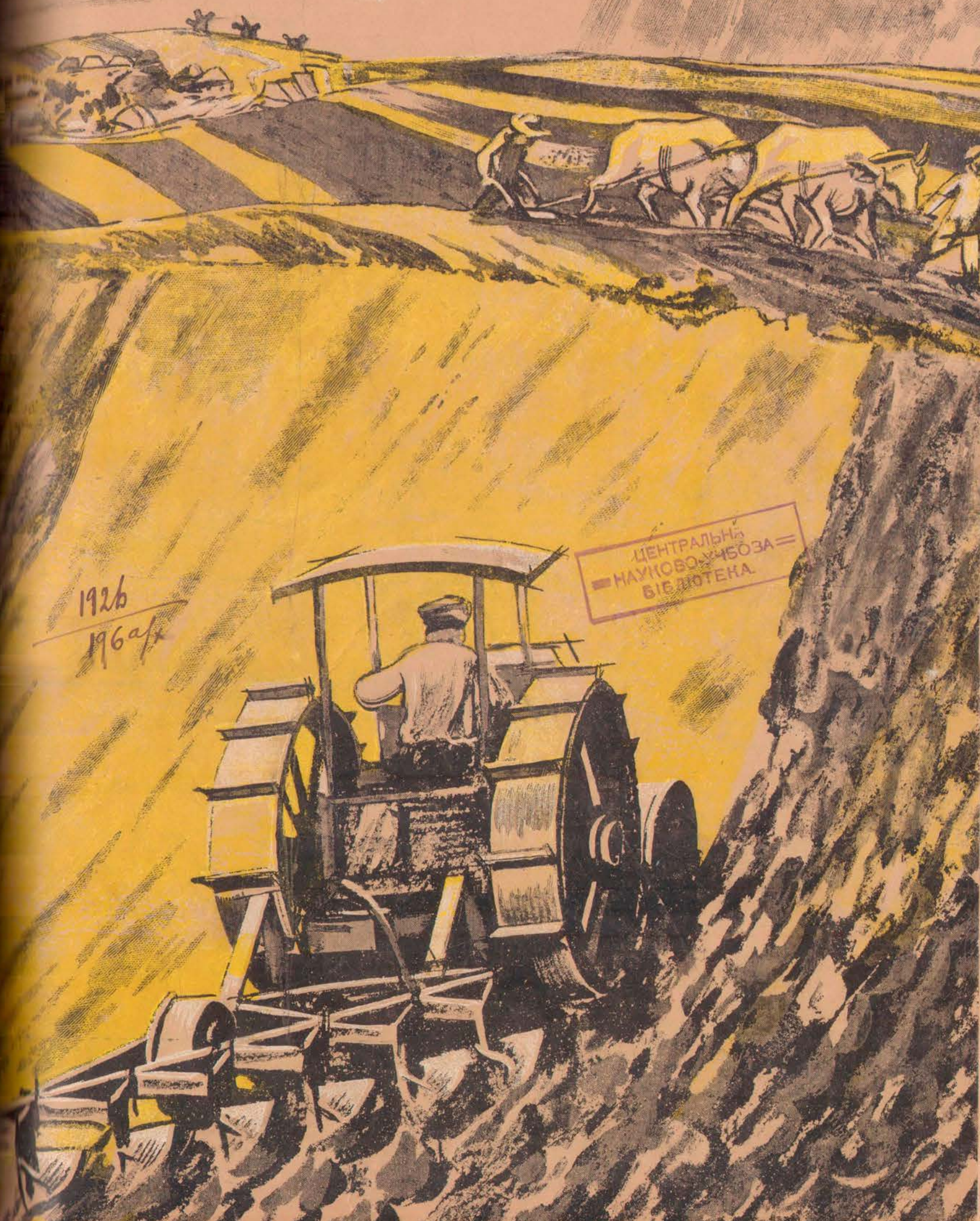

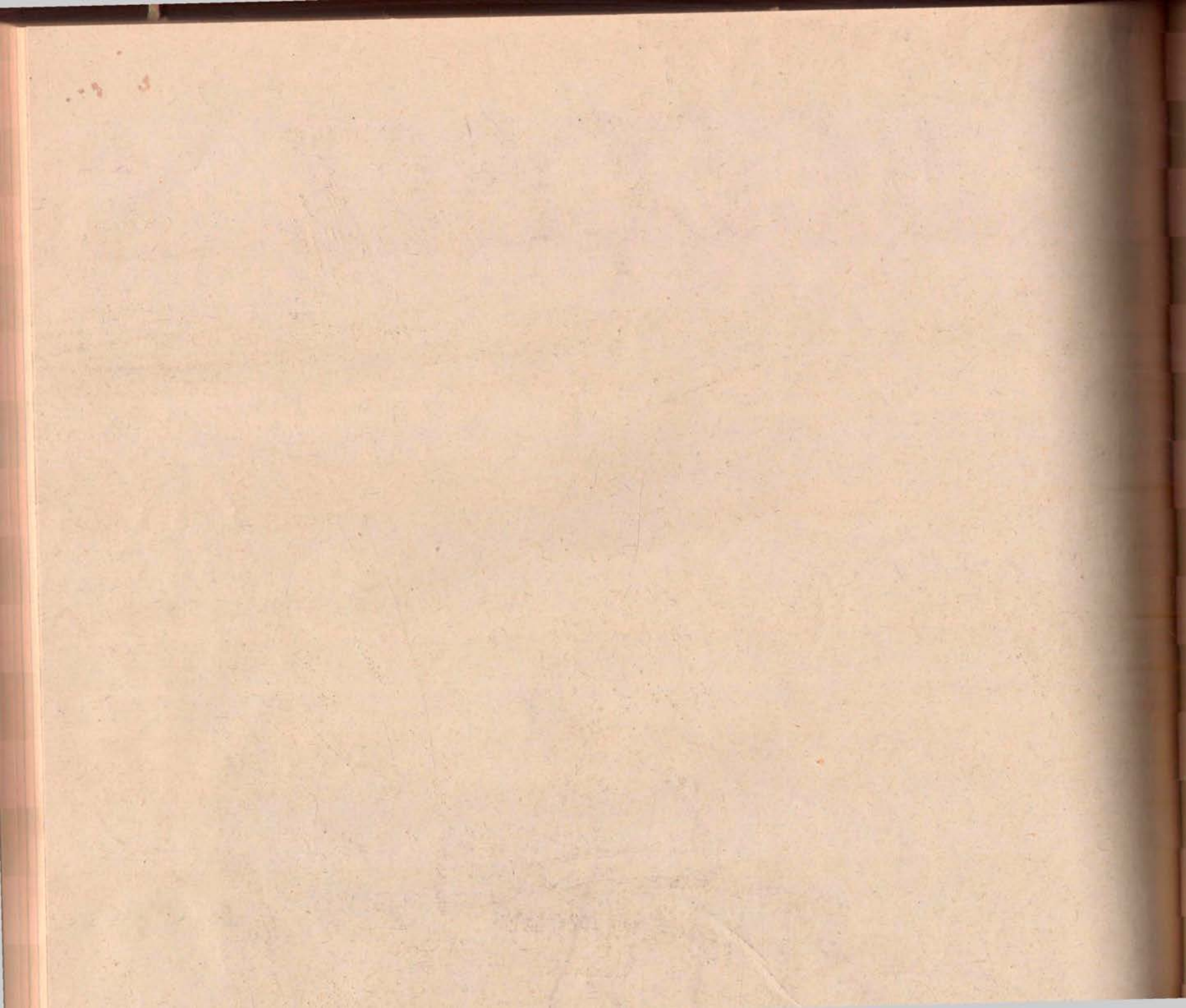
1934

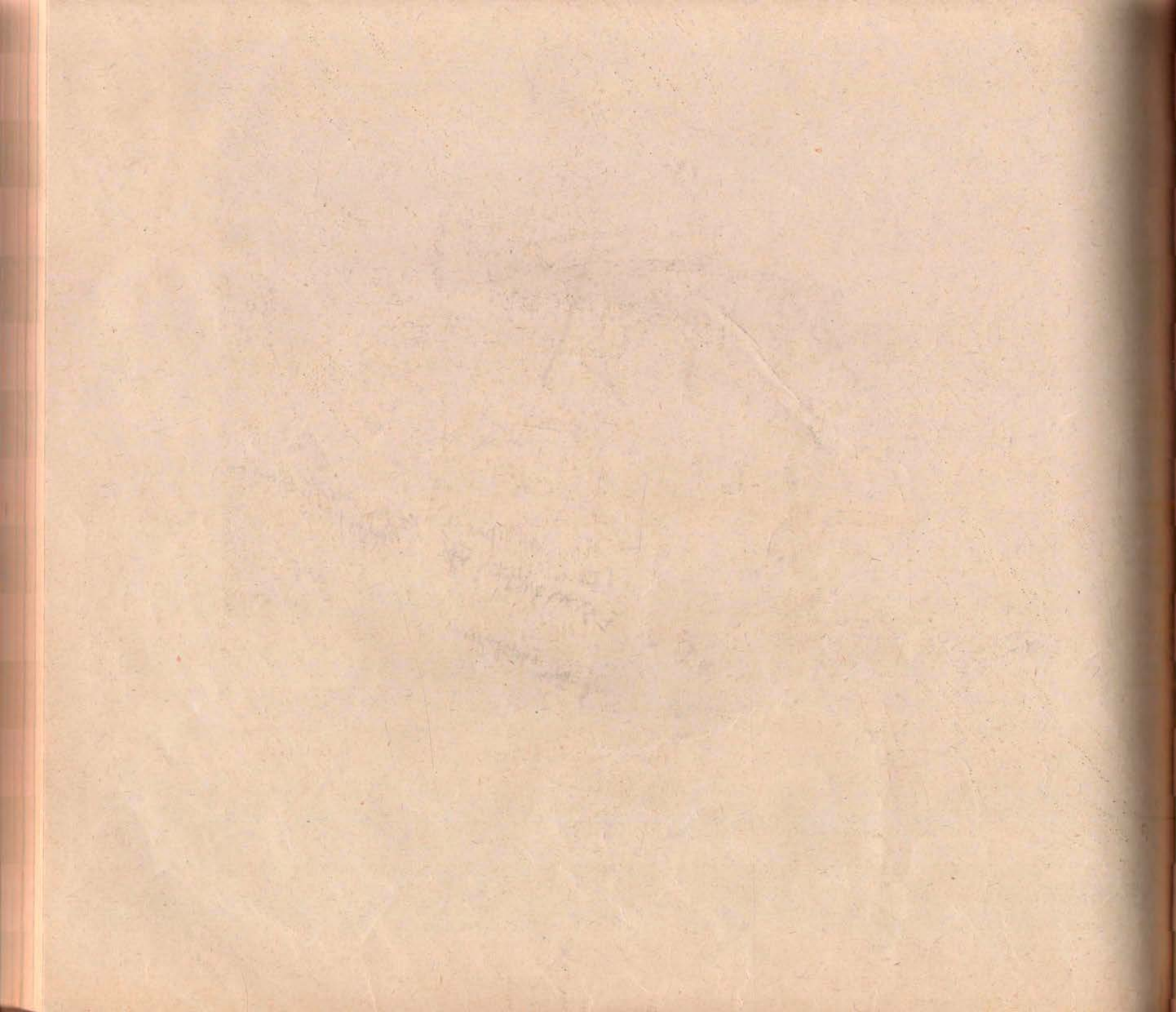
№ 6176

1926
1960

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОЗА
БІБЛІОТЕКА

05 (47714х) „1926“

ВСЕСВІТ

За
редакцією

ШУМСЬКОГО О.
КАСЯНЕНКА Е.

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

№ 18 (41) 1 жовтня 1926 р.
Рік видання II-й.

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

Харків, вул. Лібкнехта, № 11
Тел. № 34-76.

Фото-етюд Овзера

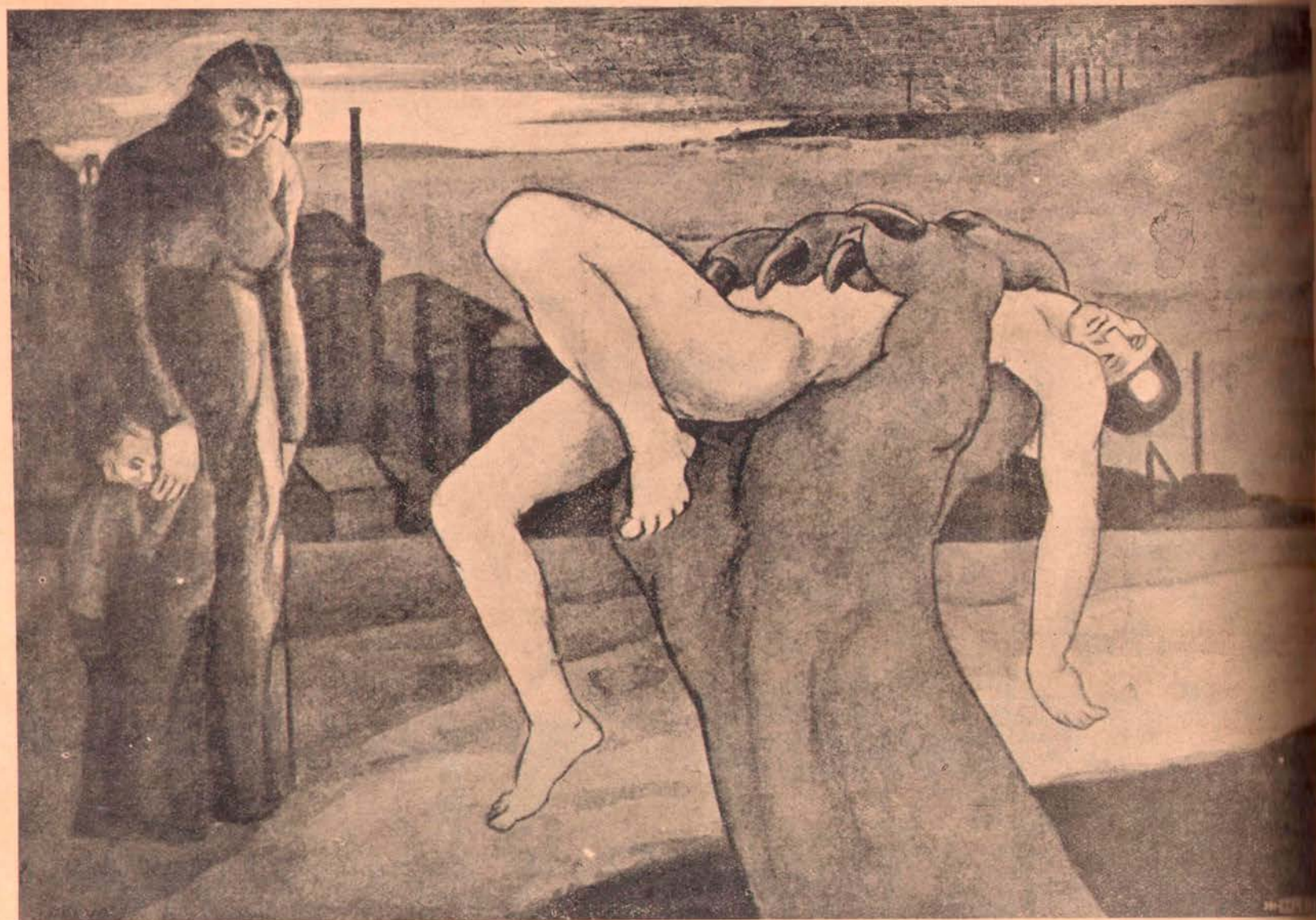

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБО
БІБЛІОТЕКА

КОНОПЛІ МОЧИТЬ

ПАМ'ЯТИ ШАХТАРІВ

Картина Джуаніта Превел, присвячена шахтарям, що загинули від експлоатації в шахтах Судіван, у Північній Америці

Уривок з оповідання

БОРЩОВИЙ МАГНАТ

„Міліонери“ М. Ірчан

Обітована земля

ОСЬ-ОСЬ І ДОМА. В далені береги Одеси, а там чекають коні, що вихром понесуть рівним степом в простору Тираспільщину. По дорозі відкриті голови мужиків, цікаві, з деяким переляком, очі пастушків... Але...

Загуділа сирена і розвіяла чарівне забуття, дивний самообман...

Генерал царської,—а опісля гетьманської і петлюрівської служби—Костянтин Валер'янович Жабкевич, стояв на палубі „Мавританії“ і не зводив очей з далекої синьої смуги. Вітер розвивав його довгі вуса і все тіло дріжало від раннього холоду.

Земля! Ось вона! А що ж далі?

З кают третьої класи прибіг Валя, за ним Ніна.

—Ніяк не витягнеш її... Збирається, як на бал...

Це високий, незграбний, з йолопуватим обличчям, Валя, колишній юнкер, після юнак старшинської школи У. Н. Р.

—О, господи! Земля!—плеснула в долоні Ніна і на свіжому, з відтінками недавнього сна, обличчі заграла веселкою хвилююча радість. Скінчилися муки. Сім кошмарних днів...

Вітер допотів її шарфом і лоскотав білу шию.

—Як довго ще, папа?—спитав Валя.

—Після обіда будемо в порту...

—Канада! Неизвестная страна! Как хорошо ехать и не знать, что ожидает тебя... Бедность или богатство? Как ты думаешь, папа?

—Не знаю, Ніна, побачимо. Нічого наперед говорити не можна.

—Да... Наша обітована земля!— покотився густий бас. Всі оглянулись. До гурту підходила здорова постать доктора Лапки, особистого секретаря генерала.—Ви праві, Ніна Костянтинівно. Гарно причалювать до невідомої, далекої землі і не знати, що чекає тебе в ній. А я теж люблю отаку непевність. Тоді не розчаровуєшся, коли погано і не дивуєшся, коли гарно...

М. Ірчан—відомий український письменник, що живе й працює в Канаді. І остійний співробітник „Всесвіту“.
Містимо уривок з його останнього оповідання.

Генерал мовчав. Його очі все ще спочивали на далекої смузі нової землі, він теж думав: що чекає їх в ній?

„Мавританія“ вигукувала сиреною різала спокійні звилі Антлантичного океану, ніби добувала останків сил, щоб битися до мети. Кругом корабля зграї лив, перших вістунів землі, а вода зеленіла від морської трави, що теж означало близькість сходу.

Попереду замаячило рибарське вітрильне судно, що нагадувало білоруський корабель із старих малюнків. „Мавританія“ все швидше наблизилась до нього, вигукувала не то на привітання, не то для перестороги монотонно гуркаючи двома шрюбами, посувалася далі. З судна замаячили рибалки руками. Ніна відповіла їм своїм рожевим шарфом. Потім раптом повною груддю, заспівала м'яким, гарним сопраном:

По синим волнам океана,
Лишь звезды блеснут в небесах—

Корабль одинокий несется,
Несется на всех парусах...

—Ніна не співай на вітрі, простудиш горло...

...Корабль одинокий несется,

..... на всех парусах...—Ах, папа! Какой простор! Кругом океан, а там богатая, дикая страна... Как в сказке!..

Генерал в глибокій задумі гладив вуса і не звертав уваги на виступившу дочку. Валя і доктор Лапка стояли вже по другому боці палуби і сперечались, як правильно по українськи: пароплав чи парохід? Бо на палубі виходить: пливе і йде парюю.

Чимраз,—виразніше виступали сумні, жовті береги Нової Скошії і виступили димарі галафакського порту.

Назустріч „Мавританії“ мчав вже катер з поліцейською і санітарною контролею. На пароплаві заметушились.

Канада.

Триумфальний
в'їзд

ТРИ ДНІ й три дні товкалися в поїзді, що гнався казаськими пустелями, поки добились до курортного центру української еміграції. Зв'язки були в Європі, телеграму послано з порту.

Коли потяг під'їждив до чвертьміського міста, генерал видавав останні накази:

— Скрізь балакати мені тільки по українському і особливо ти Ніна. Люди забувають, а вони негаразд. Всі справи ведуть я, ви не вмієте. Ви Пантелєєвич Карповичу, — це доктор Лапка, — менше розказуйте про свої героїства. Це необхідна дипломатія більш, як в Будапешті..

На вокзалі зустріли їх один з „народних діячів“ пан Бездушний і автокефальний батюшка — отець Грубач. Вітались щиро, дуже щиро, до двох Форди поїхали їх широкими шляхами, що задирались від людей і

підїхали, — на передмістя, до пана Бездушного. Вечеряли, як дома. Розмовляли довго. Навіть доктор Лапка забув про наказ генерала і, показуючи сиві волоски на голові, оповідав, як його (лікаря!) тортурували більшовики.

Ніна томіно-солодко посміхалась. Потім співади. Ще потім — пішла спати. Пан Бездушний, галичанин, звав генерала не інакше, як «ваша ексцелленція». І давав всі потрібні інформації.

Треба, ваша ексцелленція, таки завтра зайти в редакцію англійської еміграційної газети. Там спитати інтерв'ю. Впрочім, я все устрою. Ніна просить вас прошу вас пам'ятати, що ви приїхали сюди газдувати. Так треба й казати, бо тут люблять емігрантів-фермерів... Дуже перопрошаю, бо ви не винні. Це

ГІРНИКИ ПІВДЕННОГО УЕЛЬСА—ТРЕДЕГАРА

Страйкарі-гірники Південного Уельса з великими зусиллями обробляють покидьки кам'яного вугілля і заробляють цим собі на хліб

Оглянули центр міста. Потім в ресторан — на обід. Підійшов хлопчик з газетами. Пан Бездушний купив, глянув і —

— Вже в! Ось вам!

Всі нахилились і здивувались. На першій стороні їхня фотографія. Зачудований доктор Лапка забувся, бо випалив: —

— Какім каком?

Але зараз же опам'ятався, винувало глянув на Ніну і — „пробачте“. А генерал гордо:

— Ось вам Америка!

Під фотографією новинка дрібним шрифтом з наголовком:

* Генерал переконаний в недалекому розвалі більшовизму *

А потім:

„До нашого міста прибув генерал К. В. Жабкевич з сім'єю і секретарем доктором Лапкою. Довгі роки генерал був військовим аташе Української Народної Республіки (Мадоросії) в Будапешті. Генерал мав великі маєтки в околицях Тирасполя в Росії (Україна) і все це

загарбали більшовики. „Є це звичайні грабіжники, вирошки, тюремщики і найгірші люди під сонцем“... — каже генерал К. В. Жабкевич. Їхні дні полічені. В найближчому часі вони впадуть... Генерал думає оселитись в соняшній Алберті і почати господарство більших розмірів“...

— Що таке Алберта? — зупинив Валя.

— Це велика, хліборобська провінція в західній Канаді — пояснив Бездушний.

— О, ес! — вже по англійськи притакнув доктор Лапка.

Всі були задоволені, крім Ніни. На фотографії вийшла вона цілком не так, як думала. На половину заступив її Валя, і на носі ще чорна пятка.

Страйкарі-гірники Південного Уельса з великими зусиллями обробляють покидьки кам'яного вугілля і заробляють цим собі на хліб

...необхідна дилдо-
...більш, як в
...пешті ..
На вокзалі зустрів
...один з „народ-
...діячів“ пан Бездушний і автокефаль-
...батюшка—отець
...убач. Віталися
...ро, дуже щиро, до
...Два Форди по-
...їх широкоми
...цями, що зади-
...від людей і
...на передмісті, до пана Бездушного. Вечеряли, як дома. Розмовляли
...уші. Навіть доктор Лапка забув про наказ генерала і, показуючи сиві
...на голові, оповідав, як його (лікаря!) тортурували більшовики.
...Ніна томно-солодко посміхалась. Потім співала. Ще потім—пішла спати.
...Пан Боздушний, галичанин, звав генерала не інакше, як «ваша ексце-
...». І давав всі потрібні інформації.
...Треба, ваша ексцеленціє, таки завтра зайти в редакцію англійської
...ервативної газети. Там пишуть інтерв'ю. Впрочім, я все устрою.
...Ніна казати, бо тут люблять емігрантів-фермерів... Дуже перепрошую,
...ви не винні. Це
...хліборобський...
...Генерал потакував,
...дрімав, а доктор
...все ще оповідав
...про свої не-
...страждання.

Неприємна зустріч

...РАНКОМ поїхали
...до редакції. Пан
...ушний на чолі.
...навали їх радо, хоч
...визнали найменшої
...сти. Суха англій-
...формальність. За-
...на фотографували
...Вотім генерал,
...пана Боздушного
...розказав
...терові. Той слу-
...шкурював корот-
...авку, час від часу
...в колідними, бай-
...очима на Ніну
...висував ні слова.
...Чому він не
...Він все пам'я-
...ваша ексцеленціє.
...ну не клопотати-
...відповів Бездуш-

загарбали більшовики. «Є це звичайні грабіжники, вирошки, тюремщики і найгірші люди під сонцем"...—каже генерал К. В. Жабкевич. Іхні дні поділені. В найближчому часі вони впадуть... Генерал думає оселитись в соняшній Алберті і почати господарство більших розмірів"...
—Що таке Алберта?—зупинив Валя.
—Це велика, хліборобська провінція в західній Канаді—пояснив Бездушний.
—О, всі!—вже по англійськи притакнув доктор Лапка.
Всі були задоволені, крім Ніни. На фотографії вийшла вона цілком не так, як думала. На половину заступив її Валя, і на носі ще чорна цятка.

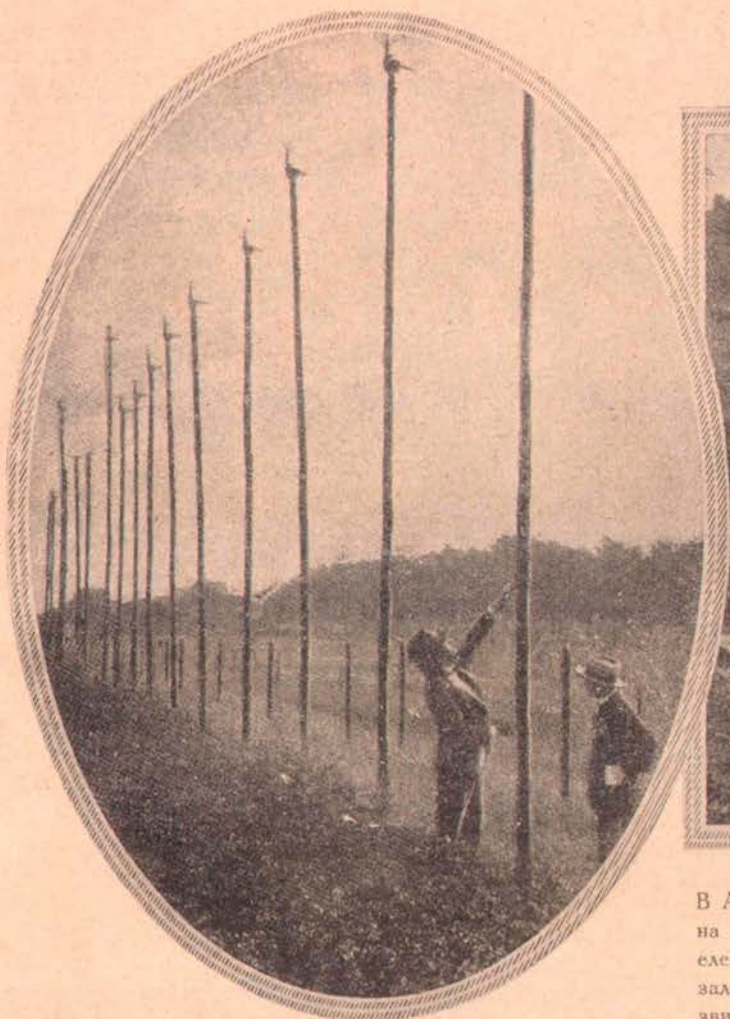
Діти гірників Південного Уельса

...До нашого
міста прибув гене-
рал К. В. Жабкевич з
сім'єю і секретарем
доктором Лапкою.
Довгі роки генерал
був військовим аташе
Української Народ-
ньої Республіки (Ма-
доросії) в Будапешті.
Генерал мав великі
маєтки в околицях
Тирасполя в Росії
(Україна) і все це

виродки, тюремщики і
...—каже генерал К. В. Жабкевич. Іхні дні поділені.
...Генерал думає оселитись в соняшній
...Алберті і почати господарство більших розмірів"...
...зупинив Валя.
...пояснив Без-
...доктор Лапка.
...вона цілком
...на носі ще чорна цятка.
...Біля сусіднього
...двоє джентель-
...менів читали теж газе-
...ту. Генерал з прив-
...ністю поглядав, як
...один з них читав но-
...винку про нього. А
...той до сусіда:
...—Як він так дуже
...переконалий в неда-
...лекому падінні більшо-
...низму, то чому ж їхав
...сюди?
...Сусід посміхнувся
...і здвигнув плечима.
...Пан Бездушний
...взявся ретельно докін-
...чувати обід.
...Стало трохи нія-
...ково.

...Коли вийшли на
в лицею — зупинилися.
...Вулицею, струнками
...рядами, з червоними
...прапорами і плаката-
...ми, йшли робітники й
...робітниці. Був день 1-го
...травня. На плакаті
...Ніна прочитала:
...„Communist Party
of Canada“.
...—Папа! І тут ко-
...муністи?
...—Це тільки ко-
...медія, прошу пані—
...поспішив заспокоїти
...пан Бездушний.
...Всі мовчали. Диви-
...лись і не дивились.

ЕЛЕКТРИКА В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

В Альт-Глініке під Берліном зроблено споруду, що має контролювати вплив електрики на зростання рослин. За поміччю ряду антенних щогол, що приймають повітряну електрику тонким дротом, що електрику магнетом проводиться в землю. Проби показали, що поля, на які впливалося електрикою, давали більший врожай, ніж оброблені звичайно. На знімках ліворуч — ряд антен з „довителями“ електрики. Праворуч — дослідне поле для випробовування впливу електрики на зростання рослин. — На переднім плані поле, на яке впливалося електрикою, далі — відстала в рості рослинність поля, на яке електрикою не впливалося.

Ні йти, ні стояти.

В очі новий плакат:

„Хай живе Союз Радянських Соціалістичних Республік“.

Ніна зрозуміла, бо ж не тяжко: „Union of Soviets Socialist Republics“ — і хотілось заплакати. Така образа!

Десять попереду гремів оркестр. Згуки „Інтернаціоналу“ (колихали ще холодне, весняне повітря північної Канади.

Генерал гладив вуса, Валя согий раз перещипував гудзик жілетки, а дитор Лапка, забуваючу про бон-тон шолопав зубочисткою в зубах.

Гремів „Інтернаціонал“, майорили прапори, біли в очі плакати. І хотілось достойним емігрантам, щоб це був тільки сон.

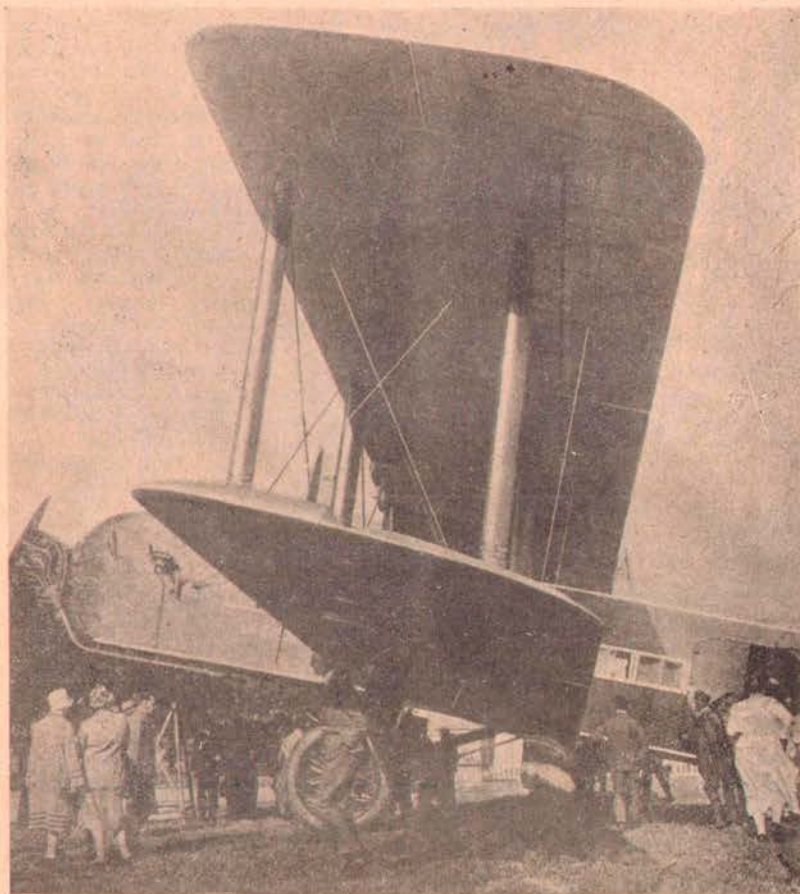
Ні йти, ні стояти.

В очі новий плакат:

„Хай живе Союз Радянських Соціалістичних Республік“.

Ніна зрозуміла, бо ж не тяжко: „Union of Soviets Socialist Republics“—і хотілось заплакати. Така образа!

Десять попереду гремів оркестр. Згуки „Інтернаціоналу“ (колихали ще холодне, весняне повітря північної Канади.

Недавно прилетів до Берліну найбільший у світі торговий літак. На ньому три мотори. Піднімає він два пілота й 18 пасажирів

В Альт-Глініке під Берліном зроблено споруду, що має контролювати вплив електрики на зростання рослин. За поміччю ряду антенних щогол, що приймають повітряну електрику тонким дротом, цю електрику магнетом проводиться в землю. Проби показує, що поля, на які впливалося електрикою, давали більший врожай, ніж оброблені звичайно. На знімках ліворуч—ряд антен з „ловителями“ електрики. Праворуч—дослідне поле для випробовування впливу електрики на зростання рослин.—На переднім плані поле, на яке впливалося електрикою, далі—відстала в рості рослинність поля, на яке електрикою не впливалося.

Генерал гладив вуса, Валя сотий раз перешипував гудзик жілетки, а доктор Лапка, забуваючи про бон-тон шолопав зубочисткою в зубах.

Гремів „Інтернаціонал“, майорили прапори, били в очі плакати. І хотілось достойним емігрантам, щоб це був тільки сон.

По шляху до мільонів

Після кількох доповідів про більшовицькі страхотки та близький упадок більшовизму, перед купкою пів-інтелігентів—закінчилась громадська діяльність генерала. Пан Бездушний дипломатично почав раяти братись за діло. Воно й правда: Америка любить рух, живе рухом і родить багатство в руці.

Радилось. Йти в Алберту і займатись господарством—не було а ні і по правді—не хотілось. Не ті вже часи, щоб поплачувалось таке діло. Не обхідно закупити машини, найняти робітників, а то й самому треба працювати. А грошей кат-ма.

Рішили зразу братись за практику. Пан Бездушний та інші „народні діячі“ запропонували заснувати „Українську спілку для збуту фермерських продуктів“.

— Ваша ексцеленція будуть тільки продавати молоко, сир, яйця, куряче масло, а ми постараємось, щоб по дешевій ціні фермері доставляли продукти. Можна хутко заробити тисячі!...

Спілка повинна бути на паях. Але тому, що ніхто з паями не спійняв (завіть галасливі оголошення не допомогли), генерал вложив решту своїх грошей та дещо позичив у ласкавого пана Бездушного (на 8^{0/0}). Робота пішла добре. Валя і доктор Лапка виїздили за продуктами на ферми і там дудливали самотон. Ніна що-день все більше американізувалась. Особливо в галузі комуністики дійшла до великої виправи. Пробувала вчити англійську мову і згадувала чарівний город гарячої пристрасти—Будапешт. А генерал, як директор спілки, ходив з хати в хату робітничого кварталу де мешкали українці і продавав яйця, молоко, кури.

Через місяць не стало знаку ні з спілки, ні з вкладених грошей. Тоді знову зійшлись на чорну раду, цим разом самі свої. Вечером у найманому в мешканні, коли обличчя всіх були схожі на єгипетські мумії, доктору Лапці прийшла геніяльна думка:

— Костянтин Вадер'янович! Чи ви запримітили, що в Канаді дуже багато лисих людей?—спитав раптово.

— Не приглядався!...

— А воно факт. І знаєте, коли я підчас війни перебував в Галичині, то запримітив, що там всі селяне й селянки, мають здорове, тверде волосся. І дуже рідко лисіють. Чи знаєте в чому таємниця?

Всі дивились на доктора і не розуміли, чому він, в такий тяжкий час безробіття,—жартує.

— Таємниця в тому, що там селяне й жінки мнуть голови в кислому борщі. Ось що!

— Ну, і що з того? — виведена вже з терпіння, озвалась Ніна.

— Що з того? Панство! Ми можемо стати мільонерами. Ви подумайте тільки: заснуємо фабрику борщу, власне ліків проти випадання волосся. В малих пляшечках, з красивою домашньою парфумів, можемо продавати борщ не тільки по цілій Канаді, але й в Сполучених Штатах.

Тина. Запрацювали думки. Хто зна? А що?

— А ви переконані, що борщ помагає? спитав генерал.

— Чи помагає він, чи ні—це діло не важке, але що не шкодить нікому, в цьому я певен...

Почали обмірковувати справу. Справді, ідея геніяльна. І така проста річ, а ніхто до неї не додумався до неї. Запрацювали олівці. Поєнались проєкти. В хаті стало приємно, якое тепліше, радієніше. Фабрика борщу росла на очах. Вкінці було р'шено вийти з завітрянного дня взятись за діло. Завтрашнього ранку з малого. Валя і доктор збираються підуть ранком на базар по буряки і картоплі дві-три бочки. Під їхнім помешканням в невеличкий льох, там поки що примістять свою фабрику.

— А чи знаєте ви, Пантелеймоне Карповичу, як квасити борщ? — спитав генерал, чи всі плани були готові.

— Хіба така велика штука? Накрешити картоплі, посолити, налити водою і через тяжкий готовий борщ...

— Коли так, то чому ж, можна починати... В Америцї американські мільонери починали з дрібниць. Наприклад, газетний король Гіст був продавцем газет на вулиці, а Форд, чи його батько, звичайним чорноробом.

Це так генерал. І його оптимізм полоскотав серця всіх. Раз Костянтин Карпович так думає—тоді діло певне.

Рішили з'ужити на початок тих кількадесять доларів, що мали ще на зарплаттї. І окутані рожевими мріями, привітно розпрощались і розійшлись додому.

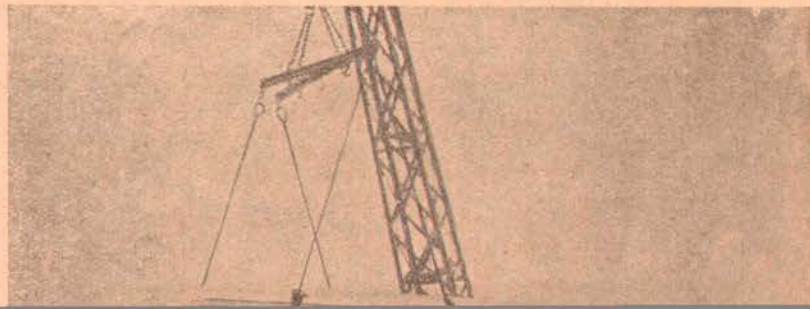
Довго-довго не могли заснути. Генерал уявляв собі, як він стане борщовим магнатом, мільонером. Бо хоч отой Лапка загонистий чоловік й пустуний, та думки часом має непогані. Ех, як-би йому до тих здібностей—та йому освіту!.. Треба буде дати йому 200, а то й 300 доларів на місяць до а-а-а...

Обмірковував справу з усіх боків і видавалась вона такою легкою до виконання, що забув про своє бозробіття.

Приїзд голандських комсомольців до С.Р.С.Р. Група комсомольців на вокзалі в Москві

„АВТОБУС МАНДРІВНИК“

— А чи знаєте ви, Пантелеймоне Карповичу, як квасити борщ? — спитав генерал, коли всі плани були готові.

— Хіба така велика штука? Накрешити квасів, посолити, налити водою і через тяжкі готовий борщ...

— Коли так, то чому ж, можна починати... американські мільйонери починали з дрібниць. Наприклад, газетний редактор Гірт був продавцем газет на вулиці, а Форд, чи його батько, звичайним чорноробом.

Це так генерал. І його оптимізм полоскотав серця всіх. Раз Костянтин Карпович так думає—тоді діло певне.

Рішили з'ужити на початок тих кількадесять доларів, що мали ще на рахунок. І окутані рожевими мріями, привітно розпрощались і розійшлися.

Довго-довго не могли заснути. Генерал уявляв собі, як він стане борщом, мільйонером. Бо хоч отой Лапка загонистий чоловік й пустун, та думки часом має непогані. Ех, як-би йому до тих здібностей—та йому освіту!.. Треба буде дати йому 200, а то й 300 доларів на місяць.

Обміркував справу з усіх боків і видавалась вона такою легкою до виконання, що забув про своє бозробіття.

Спаситель людського волосся

ДОКТОР ЛАПКА не помилився. Діло пішло. З маленького виросло у велике. З льоху—в нову, простору фабрику. Грузовики кожного дня відвозили борщ до 50 тисяч пляшечок борщу з синенькими етикетками. Довкола фабрики простягались на тисячі акрів бурякової плантації, власні й орендовані.

Заговорила всесильна преса. Посипались десятки тисяч подяк з цілої Америки. Всі продуценти шахрайських ліків—побанкрутували. Замовлення були засновані власні агенції в Лондоні, Парижі й Варшаві. Борщ генерала Жабкевича і С-ки став відомим в цілому світі. Його підтримували лікарі, бо лисих було все менше. Фінансовий оборот фабрики доходив до мільйонів доларів річно, з чистим прибутком півтора мільйона доларів.

Атом генерал з Ніною і Валею їздили власним розкішним автомобілем до Каліфорнії. Чудова подорож. Каліфорнійська преса відзначила приїзд генерала людського волосся". Скрізь фільмували їх, скрізь влізали галасливі репортери не давали спокою.

Коли повернулись, доктор Лапка, керівник фабрики, попросив руку Ніни. Генерал знав, що він ніколи не був лікарем, а тільки звичайним фельдшером волосної Соколівської лікарні, біля Умані, і залишив там жінку та дітей—все ж погодився. По правді, це він геніальний винахідник.

Одного дня в кабінет генерала постукав представник Радянського Союзу. Генерал прохав позичити три мільйони доларів на добрий процент. Генерал відкинуто розлітувався і—показав йому двері... Але в двері знову постукав. Схвильований генерал не відзивався. А стукіт не втавав. Це вже надто! Генерал виступив з фотелю, розлітований кинувся до дверей і... сів на ліжку.

Горло, на якому виступили холодні краплі поту. Але в двері все таки глянув по стінах і—пізнав. Не фабрика, не кабінет.

Ех, і верзеться ж чоловікові! А все той Лапка!..

Відгукнувся і вийшов у сні. По дорозі глянув на годинника—8-ма година. Відчинив.

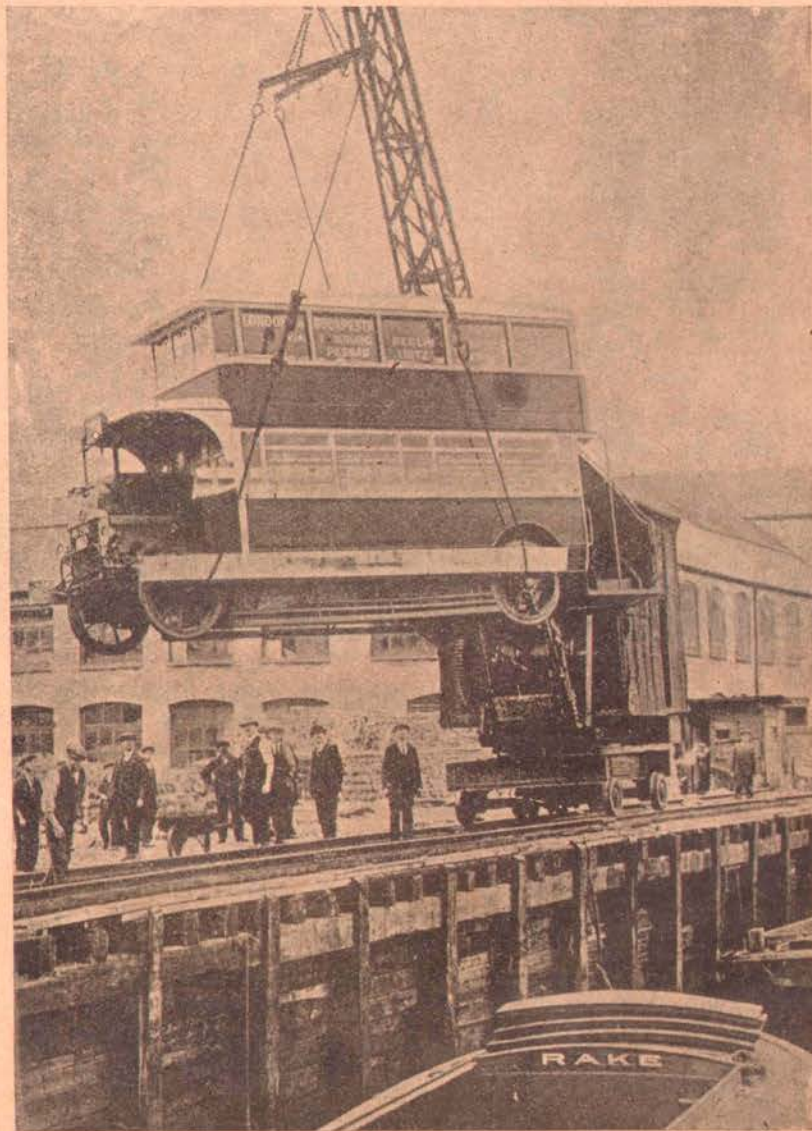
Дуже перепрошую, ваша ексцеленціє, що я так рано. Мое поважання, добрий день!—виправдувався пан Бездушний.

Нічого, нічого. Я не спав. Будь ласка заходьте...

Справа ось в чому, ваша ексцеленціє. Є нагода набути невеличкий кредит на легких умовах. Правда, далеченько, близько прерій, але це не страшно для вас. Машина і все потрібне є. Фільми дадуть на кредит.

Приїзд голандських комсомольців до С.Р.С.Р. Група комсомольців на вокзалі в Москві

„АВТОБУС МАНДРІВНИК“

Лондонська автомобільна компанія пустила „в мандрівку“ по Європі автобуса, щоб наочно довести якість роботи лондонських автомайстерень

Можна заробити тисячі, а то й мільони...

— Але ж в нас грошей чорт-ма!..

— Через три дні відкривайте театр, ваша ексцеленціє. Я з вами в спілці. Зиски на пополам. Коли хочете, можу на початок дати 25 доларів. Згода?

— А ви певні в успіх, добродію?

— Без найменшого сумніву.

— Я ще перебалакаю з моєю, так сказати, „комуною“. Хе-хе-хе...

— Коли можу мати відповідь?

— Через годину—дві.

— Добре. Мої поважання, ваша ексцеленціє. Кланяюсь послухно...

Пан Бездушний, усміхаючись своїми малими, зеленими очима, вийшов.

Коли повставали інші—генерал сповістив про новий план. Радилась.

Потім погодились. Зароблять грошей на кіно-театрі, а тоді й борщову фабрику лекше почати.

Снідали какао і ковбасу, як ніколи перед тим.

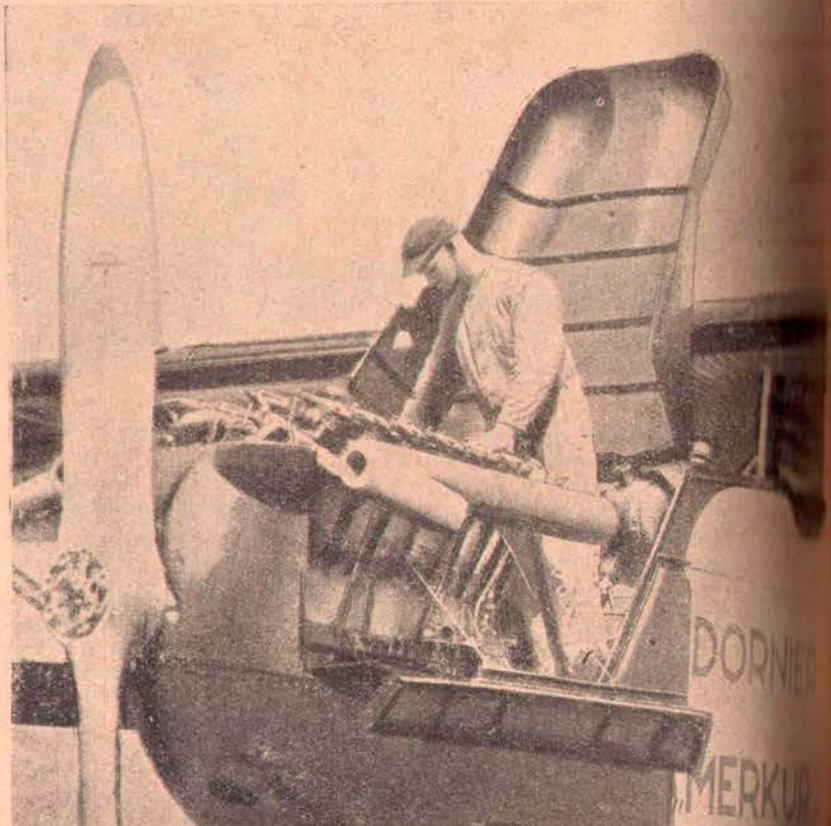
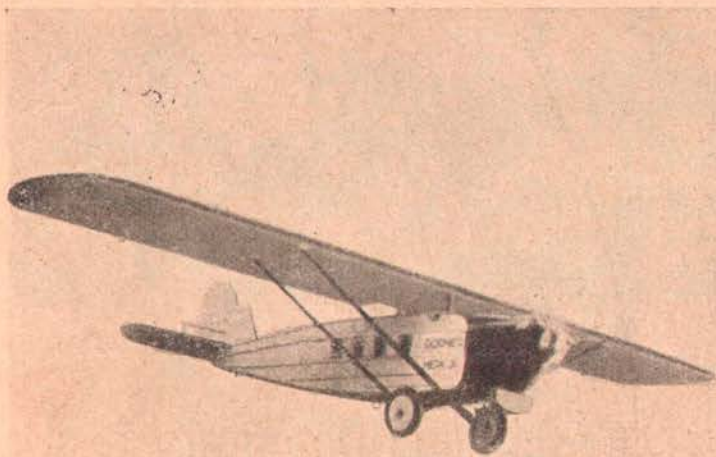
Кіно-театр „Fawn“ був дерев'яною будою на околиці перемістя. Ніна відувала його дівтора й вуличники. Ніна продавала квитки і час від часу в антрактах, співала „Ой не світи місяченьку“. Валя замітав залю і в довершум Лапкою розводив публіку по місцях, хоч це була суха формальність, без якої прекрасно можна було обійтись. А генерал постійно сидів в оркестраторській і крізь дірочку слідував за екраном.

В залі завжди був великий гармидер. Скрипіли крісла, верещали від лоскотів дівчата на колінах у хлопців, бились діти. Спершу діло йшло про чого собі. Пан Бездушний ретельно забрав свою половину, а решту генерал видавав своїм на прожиток і потай ховав дещо про чорний день. Ці борщі забули всі.

Після трьох місяців, серед лютої канандської зими, театр почав світити пустокою. Тиждень-два, і довелося закрити буду.

І знову зійшлись на чорну раду. І вирішили, як стій,—всі їдуть шукати золота в пустелях провінції Оутерію над Червоним озером... Золото в борщі! Це ясно, як $2 \times 2 = 4$.

ЧЕРЕЗ ГІРСЬКИЙ ХРЕБЕТ ДО ТИФЛІСУ

Пасажирські аероплани Товариства Укрповітрошлях „Дорнье Комета“, що літають поміж Харковом та Тифлісом, повинні літати через Баку і тим самим витрачають зайву енергію та час. Прокладення повітряної лінії з Мін. Вод через гірський хребет до Тифлісу є бойове завдання Укрповітрошляху.

На початку серпня на Кавказ літав директор Укрповітрошляху г. Юнгмейстер, для виявлення практичного здійснення цього завдання. Познайомившись з географічними умовами та посадочними майданами, він визнав відкриття безпосередньої лінії Мін. Вод—Тифліс за можливе.

В разі, коли гори будуть покриті хмарами і пасажирській аероплан Укрповітрошляху не зможе перемогти їх, то він знизиться у Владикавказі, відкіля Укрповітрошлях своїх пасажирів доставлятиме до Тифлісу на автомобілях.

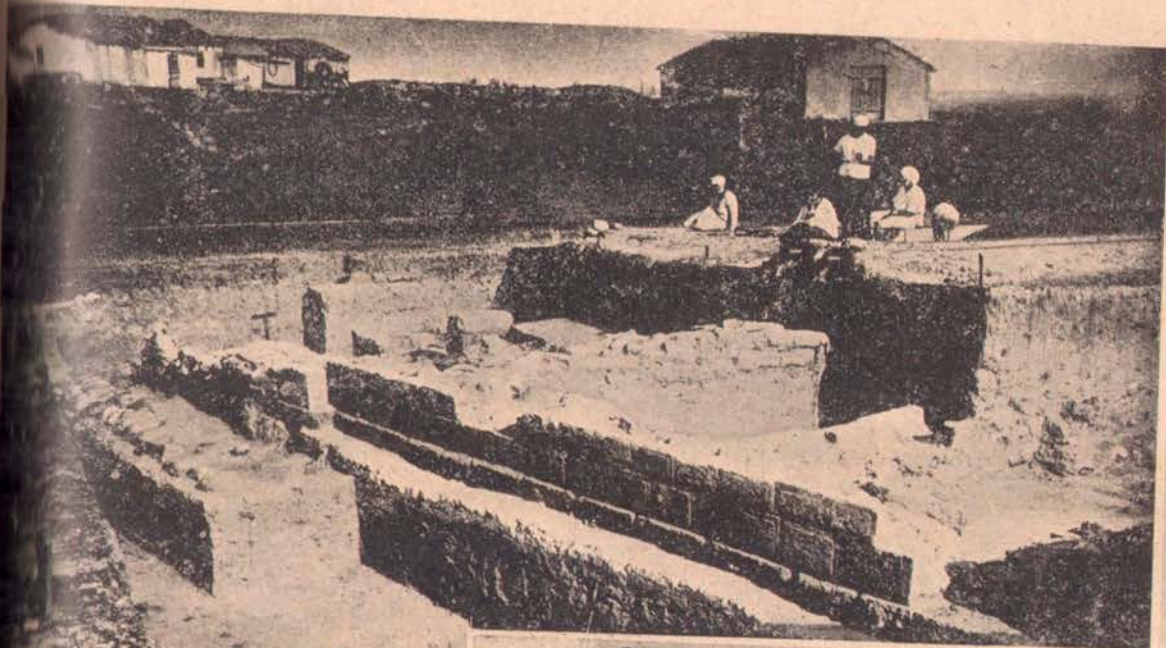
Цими днями до Харкова прилетів на аероплані „Дорнье Меркур“ німецький інженер Дорнье та директор Т-ва „Дорнье“ гр. Мілер. Вони летять на аероплані новішої конструкції

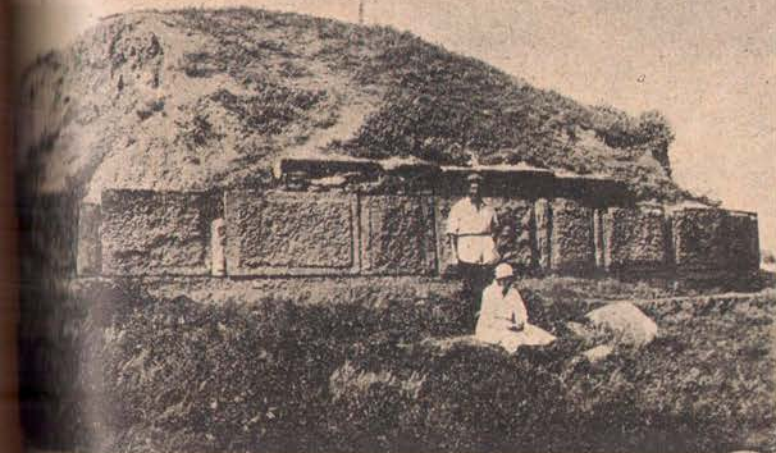
„Дорнье-Меркур“, що був зроблений на заводі „Дорнье“ для випробовання його на лінії Москва-Харків-Мін. Води через Кавказький гірський хребет. Аероплан „Дорнье-Меркур“ має 8 місць з мотором БМБ на 450 кін. сил; найбільша швидкість польоту 190 кілометрів на годину.

Кабіна аероплану устаткована за останнім словом техніки. Аероплан має технічне устаткування для заміни колес, яких він знизяється до землі поплавками, після чого він може знизатись також і на воді. Крім того аероплан „Дорнье-Меркур“ устаткований для перельоту через високі гори. З Харкова аероплан „Дорнье-Меркур“ з двома кращими пілотами вилетів через Владикавказ та Крестовський перевал, що має 4.000 метрів заввишки.

Нині одержано відомості, що „Дорнье-Меркур“ вилетів уранку з Мін. Вод о 8.50 год. ранку, і, щасливо перелетівши через Крестовський перевал, через 12.40 хвилин знизився на Тифліському аеродромі.

МІСТО ПІД ЗЕМЛЕЮ

...вулиця еліністичної доби (IV—II ст. до Різдва). Рештки будинку та фундамент. В глибині, ліворуч,—гранітовий брук; праворуч—академік Б. В. Фармаковський. Внизу—рештки будинку еліністичної доби (IV—II ст. до Різдва), праворуч—„Зевсова Могила“.

РОСКОПКИ В ОЛЬВІЇ 1926 РОКУ.

Роскопки в Ольвії робиться, з перервами, вже десятки років. В 1902 — роках в місцевості під так званою „Зевсовою Могилою“ знайдено місто, що існувало до еліністичного періоду.

Ольвія—це багате грецьке місто, що процвітало в VII—IV віках до ери. Ольвія відіграла дуже велику роль в організації всього торговельно-Прічорномор'я. До Ольвії вели великі караванні шляхи.

В 1926 році розкопки в Ольвії робилося з 18 липня. Одно з головних завдань розкопок біжучого року було дослідження найстарших часів

...зроблено розкопки двох площ—на Північ і на Захід від „Зевсової Могили“. Роскопки першої площі скінчено, другої—кінчаються. На обох площинах знайдено останки міських будинків, що стосуються до еліністичної доби.

При розкопках знайдено, окрім підмурків будинків, споруд, брукованих вулиць, ще й чимало дрібних річей, що характеризують побут Ольвії за давніших часів. Знайдено уламки домашнього начиння, череп'яний посуд, монетні вази, статуєтки, мідяні річі, гроші.

Знайдені будинки, збудовані в різний час, причім будинки різних часів лежать на різній глибині.

За архаїчної доби територія Ольвії була рівна місцина. Найстаріші будинки збудовані на материк.

Головні вулиці міста за архаїчної й класичної доби були бруковані великим камінням.

Знахідки ці свідчать про надзвичайно високу культуру Ольвії.

Місто було центром культурного життя того часу. В Ольвію з головних центрів звозилося художні твори.

Згодом же культура Ольвії стала занепадати і з початку еліністичної доби до I віку, перед нашою ерою, занепада зовсім.

Зараз робиться розкопки на північно-західній боці „Зевсової Могили“, де, гадають, найкраще збереглися будинки архаїчної доби.

Останнім часом почали розкопувати Ольвійський могильник. Досліджено похорони кінця класичної або початку еліністичної доби; знайдено багато цінного.

В середині вересня роботи експедиції цього року кінчили. Керує розкопками академік Б. Фармаковський.

В КРАЇНІ БЕЗПЕРЕРВНИХ „РЕВОЛЮЦІЙ“

Генерал Канділіс, що захопив зараз владу в Греції

КІНЕЦЬ вересня незвичайно теплий.

Це — справжнє літо, тільки блиск мармурів на вулицях м'якший; приємно прогулятися, коли Гімет посилав місту свіжі пахощі вина й меду.

Його горби м'які з синізоною, і відноги лагідними хвилями видніються в далені, такі мальовничі з високости Акрополю.

В післяобідні години весь берег Фалірану мигоить пишно вбраною публікою, де поруч із скромними солом'яно-волосими англійками й метушливими американками, типу хлопчиків-ковбоїв, відразу пінаеш грецьких міщанок, модних, напарфумованих, але занадто ряхих і занадто барвистих у своїх багатобарвних туалетах.

Усі столики позаймані. Дух кави й цигар чудно змішується із смоляним духом моря.

І в усіх групах, вдовж всього прибережжя, як і в місті, в часи спочинку і в час роботи, відміняється імена двох генералів — Пангалоса й Канділіса.

Один — скинений, що втік і якого вловлено; другий, що допіру піднявся до влади і обідав, коли не курку, то оливкове масло і юшку.

Фашистська буржуазія тріумфує.

Тут, на півдні, політичні настрої й симпатії змінюються ще швидче, ніж у Франції.

Буржуа вже забули, як ще весною вони співали гімни Пангалосові, диктаторові з платформою й темпераментом, що й зараз не втратив ще де-якої популярності.

— Реформи Канділіса!
— Партія американського зерна!

— Пангалос на Криті — він не втече більше!

— На „Пергамосі“ генерал ховався в каюті під канапою.

— Що оповідають командири крейсера „Кількіса“ і ніщителя „Леона“, що ввіймали генерала!

— Пангалос в тюрмі!

— Пангалос, як і раніш, їсть омари!

Коло мого готелю, під дрівяним полотняним парасолем, сидить продавець цитрин і непоказних грецьких помаранчів.

Його коричневе обличчя здається вирізбленим з дерева, сива борода поживкла від люльки.

В цю пору він снідає і перед ним дві невеличкі пакуночки: маслинний риж.

Поклавши в рот трішечки рижу, він заїде його масляною, жує довго й поважно, десь, хочачи продовжити цей процес насичення.

О півдня він зробить те саме, потім увечорі. Це й усе.

— Купіть помаранчу, це освіжить вам рот!

Так він кричить увесь день.

Вранці я майже машинально спинаюся коло нього.

Він теж говорить про політику, але зовсім інакше, ніж говориться у Фалірані в гуртах буржуа, що відпочивають.

— Пангалос заліз у борту Пангалос крав.

Тепер крастиме Канділіса.

Яке мені діло, що вони крадуть?

Колишній диктатор Греції—генерал Пангалос

владу в Греції

надто ряхих і занадто барвистих у своїх багатобарвних туалетах.

Усі столики позаймані. Дух кави й цигар чудно змішується із смоляним духом моря.

І в усіх групах, вздовж всього прибережжя, як і в місті, в часи спочинку і в час роботи, відміняється імена двох генералів — Пангалоса й Канділіса.

Один — скинений, що втік і якого вловлено; другий, що допіру піднявся до влади і обідав, коли не курку, то оливкове масло і юшку.

Фашистська буржуазія triumфує.

Тут, на півдні, політичні настрої й симпатії змінюються ще швидче, ніж у Франції.

Буржуа вже забули, як ще весною вони співали гімни Пангалосові, диктаторові з платформою й темпераментом, що й зараз не втратив ще де-якої популярності серед воєнщини.

Забули власний захват, шумливі зустрічі, бенкети, дитерамби, і всю цю шумиху переносять на адресу нового диктатора Канділіса, що теж нічого не зробить і теж злетить, як і вивіселісти, що підтримують його.

Боротьба партій, знахабніла безпардонна воєнщина, злидні безробіття, зріст дорожнечі, податки, що, як тяжкий кулак, падають на зубожілі маси грецького пролетаріату, — всього цього не в силі змінити або виправити буржуазія, якій би ляльці не віддала вона влади, кому б не вручала мандрівні прем'єрські портфелі.

* * *

Здається, зараз в Атенах нікуди не заховався від пахощів молодого вина, кави і імен двох генералів.

З самісінького ранку зграї якихсь знівснєдих газетчиків горлають і в центрі, і на окраїнах, на майдані Конституції і коло рибного базару:

сива борода пошарпанна від пакунок і риж.

В цю пору він снідає і перед ним дві невеличкі пакуночки: маслин і риж.

Поклавши в рот трішечки рижу, він заїдає його маслиною, жує довго і поважно, десь, хочаби продовжити цей процес насичення.

О півдня він зробить те саме, потім увечорі. Це й усе.

— Купіть помаранчу, це освіжить вам рот!

Так він кричить увесь день.

Вранці я майже машинально спинаюся коло нього.

Він теж говорить про політику, але зовсім інакше, ніж говориться у Фалірані в групах буржуа, що відпочивають.

— Пангалос заліз у борту Пангалос крав.

Тепер крастиме Канділіса.

Яке мені діло, що вони кричать?

— Я однаково їстиму тільки риж і трошки маслин...

Але й цей дід ще шарангавий.

Поруч з ним гурток старців, що підстерігає на розі перехожих, так жадібно дивиться на тоненькі пакуночки з маслинами й вареним рижем...

* * *

Атени притьмом „европеїзуються“.

Трамваї, автомобілі, багаторядні юрби прохожих, величезні тенські реклами кінів і дансінгів.

Замість старих димних кав'ярень — пишні заклади „цвілючі як в Парижі“, з люстрами, піаніно, квітами у вазах; замість старомодних дідів, що кейфують у кав'ярнях, метушливі мажоранти й спекулянти, ковтають, мов до показу, аперетиви й коктейлі.

Шантани, бари, мюзик-гоути.

На кожному розі вулиці галасливий кіоск із повним асортиментом

ДО ПЕРЕВОРОТУ В ГРЕЦІЇ

Кінець одної диктатури. Генерала Пангалоса (в цивільній одежі), арештованого з наказу ген. Канділіса, везуть моторовим човном

нанів-порно-
графічних фран-
цузьких журналів.

Тоді демімон-
страції й танечниці
виступають в най-
шканділіозніших позах,
які їм дає друкова-
на преса портретами
і фотографіями
Канділіса "Пангалоса", на
якому Пангалос так
виглядає нама-
лювати тексти за кор-

Виходять і свої
"спеціаліні"
журнали, присвяче-
ні виключно скан-
далній хроніці
політиків та шан-
танистів.

Тут можна ді-
знати про те, що
журналістка Ганна
Канділіс виходить
з Америки на
турніста і їде в
Атени; що Лі-
за Кріні пофар-
бувала собі коси в
яскравий кольор і
вона "нагадує Аф-
родіту Лесбійську".

І поряд, бо вже
з'явилася в бур-
жуазних газет, ілюстровані статті про
Пангалоса, що його займав Пангалос,
зображення його кабінету та вітальні й

Пуботові малю-
нки грецького
життя. Право-
руч, унизу —
як їздять сіль-
ськими дорогами
— двоколесна
повозка. Видно
скільки людей
тісниться в цій
малій повозці.
В Греції їздять
і везуть вагу
ослюками.

книжки, що йому подобаються та інші дрібниці.
Але в і другі Атени, де не чути грюкоту авто-
мобілів і де ніхто не цікавиться ні шлюбом Хри-
золіди ні помешканням Пангалоса...

Але підеш далі від центру, що сяс мармурами,
поринаєш у прохолодну тишу передмість, у сіль-
ських перевулків недалеко від Акрополя або Бур-
штинового й мертвого Тезеевого храму,—і все змі-
няється.

Риплять важкі заповрені двоколесні повозки,
з'являються жінки із кошиками на плечах або з
високими тм'яними мідяними глечками.

Один за одним, широко порозставлявши вуха,
бредуть тяжко навантажені ослюки—вино, свіже зі-
лля, маслини, дрова.

Атмосфера тяжкої праці.

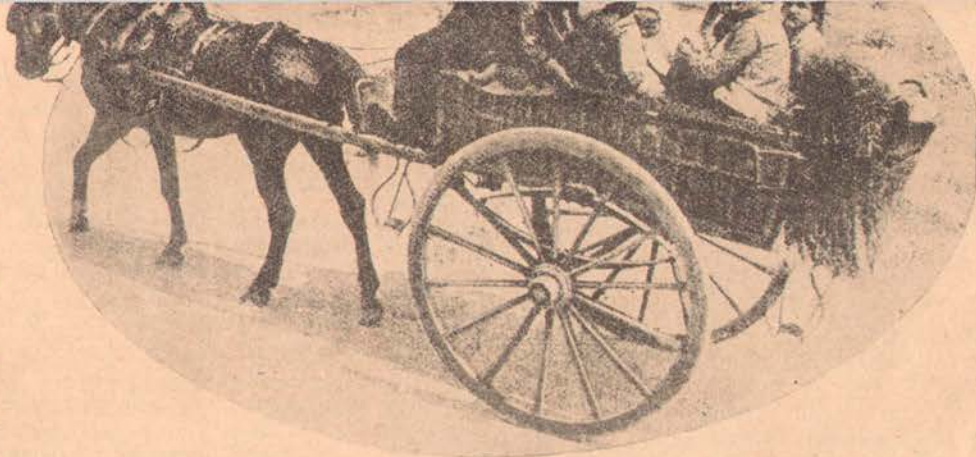
Замість барвистих стрів і реклам—драна сіра

одежа й тяжкі баш-
маки; замість мар-
мурів і скверів —
їдкий, майже білий
пил, що робить бу-
динки й річі ще не-
показнішими й сі-
рими. І життя тут,
здається, крутиться
так само тяжко й
рипить, "як оці ве-
ликі колеса наван-
тажених повозок і
хур.

Тут немає ні
Пангалоса, ні Канді-
ліса.

Тут тільки тяж-
ка праця і тяжкі,
вперті, повсякденні
злидні.

Губою жидки грецького життя. Праворуч, унизу — як їздять сільськими дорогами — двоколесна повозка. Видно скільки людей тісниться в цій малій повозці. В Греції їздять і везуть вагу осликами.

динки й річі ще непоказнішими й сірими. І життя тут, здається, крутиться так само тяжко й рипить, як оці великі колеса навантажених повозок і хур.

Тут немає ні Пангалоса, ні Канділіса.

Тут тільки тяжка праця і тяжкі, вперті, повсякденні злидні.

П. Когут.

ВЕЧІР У СТЕПУ

Золотяться вечірні хмарки.
Струнко рейки побігли у путь.
Край села десь гуде молотарка
І дроти телеграфні гудуть...
Чагарник і ставок у долині,
Виноград, кукрудза й стерня...
Де були ви тоді, де були ви,
Як мій пращур сідав на коня?
О, мій пращуре (хто ти,—не знаю:
Може ант чи сармат, може скит)
Ти, мій пращуре дикий, незаний,
Що ти думав у вечір такий?
Може думав, як ворога вбити
Серед ночі глухої в траві?
Може думав про ранішню битву,
Чи вечірні творив молитви?
Що ти думав,—ніхто не вгадає...
Та не думав ти в вечір такий
Ні про дзвін, що на станції вдарив,
Ні про потягів гуркіт гулкий.

.....

Фіалкові на заході хмарки...
Струнко стелиться рейкова путь...
Край села не гуде молотарка,
А дроти телеграфні гудуть...

Я. Коваленко.

НА РОЗІ

Її з старим сліпцем побачив я на розі.
На зморенім чолі важкого суму тинь,
А в зоряних очах—задумливій тривозі
Туги юнацької незміряна глибінь.

Рожева юнь зів'яла передчасно,
До уст палких не тиснулись уста,
З жагою буйною не шепотіли рясно...
— В її очах зльодіялий став.

Не сміло рухались тонкі, кістляві ноги,
Рукою лівою підтримує сліпця...
Як часто мабуть шлях свій зрошуєш убогий
Струмками срібних сліз з похмурого лица.

А поруч тисячі проходили щастливих.
І губи скривлені в чеканні кожен раз,
За рухами їх очі пильно, пильно
В німім благанні: „пожалійте нас!“

Її з старим сліпцем побачив я на розі.
На зморенім чолі важкого суму тинь,
А в зоряних очах—задумливій тривозі
Туги юнацької незміряна глибінь.

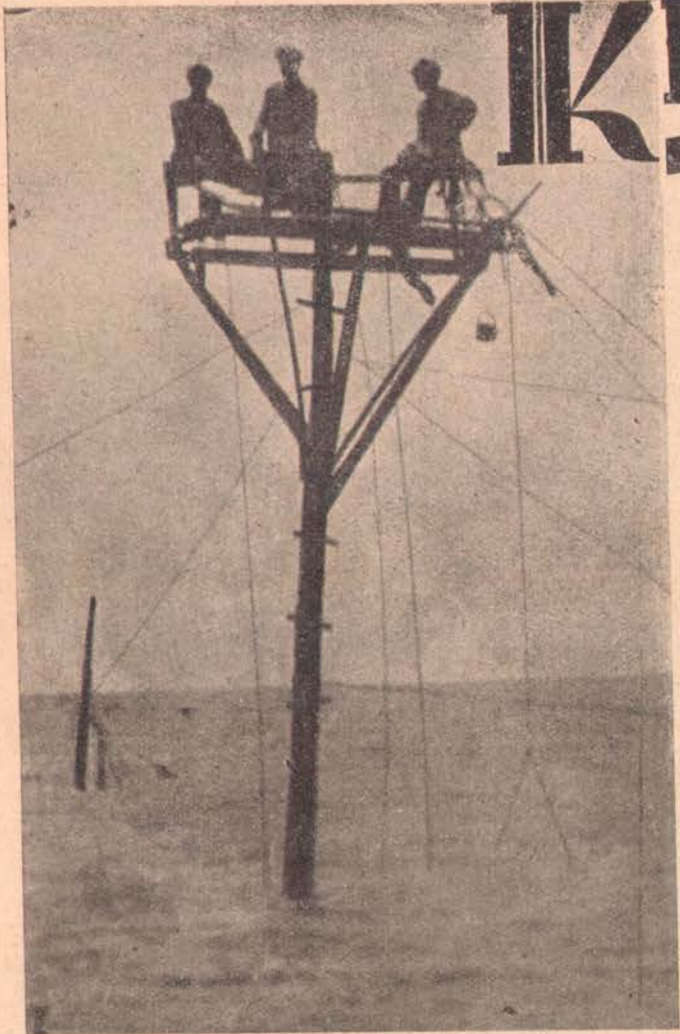
Дм. Гордієнко.

У ПУТЬ

Вже котяться в поля одкотами тумани,
І сонце проклада дороги золоті,—
Де гомінкі вітри степами отаманять
Та зелено верба сумує в самоті!
Зажурено шумить, і шум її зелений
Лягає на шляхи, спадає на траву...
А ген із далини, над чорною землею,
Загони із заліз здіймають куряву...
А ген із за лісів: чи Скити чи Сармати
Прорізають огнем, і стрілами хмаринь...
Завмерла просторинь...
Ударили гармати...
І я бреду в глуху, затьмарину далінь...
Ні... Я бреду у нуть, задимлену і чорну;
Де шум лише машин, і молотів одбій,
Де жар мерехкотить оджуром біля горна,
І гладить небосхил чугунів огневій...
Нехай густі гаї, сади поля і луки,
Одвіють мій одхід зав'язми степів.
А я замість чепіг, та молота у руки...
Прощай моє село, і шестсти снопів...
Прощай моє село, я не вернусь додому,
Ведуть мене шляхи просторами до міст,
Щоб мозок закувати в залізо і бетони...
Прощай моє село, тепер тобі я гість...

КЕФАЛЬ ІДЕ!

Нарис В. Івогїна

Карави—перша вишка.

нат штаб артілі рибалок. Невибагливий штаб. По стїнах рибальської снасті. На підлозі, біля печі, казанок. В ньому варять юшку. Цим поки що й годуються рибалки.

— До кращого часу, До „реалізації врожаю“.

Їх дев'ятеро. Дев'ять членів артілі. Підприємство їх зветься „Рибопідійомним заводом“.

Будівник і вигадник „завода“—отаман Василь Федорович Вураки.

Недалеко од берега на морі стоїть цей „завод“—хитра пастка—на страх підводних жителів—султанки, кефалі, гостроносика, дрібної челафи, скумбрії, й інших риби. А поставлено цього „завода“, якраз, там, де йде „берегова“

Затамана Василь Федорович Вураки. Вже 25 років жие в морі.

Черноморське узбережжя йому, як рідне село. Здається кожний надбережний камінь старий приятель Василя Федоровича.

25 років ловить він рибу. Ловив він і з татарами та турками, побував в Костянтинополі, знає способи ловлі риби, має різні устаткування.

На березі, біля Старого Симеїза—напівзруйнована садиба. В одній з кім-

не помиляться Василь Федорович ні на вершечок. Розміщено сіті так щільно, що хочеш не хочеш, а йти в пастку треба.

Від берега до „завода“ йде крило—сіть, що влітає в „караву“. Підійде риба ближче до берега, вткнеться в крило, і далі нікуди; пливе ліворуч—попадає в „завод“.

А „карава“ це по-перше вишка. Зроблена вона біля самого входу в завод. На ній морський отаман і два помішники слідкують за ходом риби по особливих прикметах.

Біля заводських воріт, від однієї сітчастої стїни до другої, на дні моря теж покладено сітку. До неї протягнуто канати.

І як тільки дізнається отаман, що увійшла в „завод“ риба, вперше скаже:

— АЙОСА!

Слово це грецьке й означає—закривай.

В одну мить помішники його закручують катушку, до якої прикріплено канати, і сіть, що лежить на дні моря, закриває „завод“.

Не втіє вже з нього риба: ткнеться назад—сітка. І йде тоді до задньої стїни заводу. А там величезні, подібні до наших ятірів, пастки.

Увійти—то можна, та вийти ніяк.

І коли піде риба в пастки, піднімуть рибалки другу загоролку, що стоїть посередині „заводу“ біля другої вишки, а біля входу в „завод“ отаман крикне:

— МАЙНА!—Тоб-то—спускай.

І закипить робота. З фронту „заводу“ продовжує „приймає“ рибу, і в пілля снують баркаси, перегружують з сіток наловлену рибу.

На березі отаман Василь Федорович сидить не даром.

Як тільки дає знак з „заводу“, він уже на варті.

Вишле до „заводу“ баркаси. Сам з'явиться на місце „пригоди“ в життям заводу.

Ріжний буває улов. Іноді 30, іноді й 100 пудів за раз.

А восени, коли дуже йде кефаль, буває що й сотнями пудів нагромаються баркаси.

„Завод“ працює добре. Для всіх є робота, у кожного свої обов'язки. Дотепний винахід старого рибалки Вураки дає можливість не збавити вати артілі і ніколи не припиняти роботи „заводу“.

По всьому узбережжю „рибні заводи“ збудовані так, що підчас збору риби „завод“ припиняє ловлю та й до того ж треба більше людей.

Василь Федорович величається своїм винаходом. Надіслав моделю „завода“ до Симферополя. Просив помочи.

Уже скоро рік як чекає відповіді. Але в Симферополі „штіль“.

Знайшли добрим проєкт, прислали анкету, ухвалили на папері

Карави—перша вишка.

нат штаб артілі рибалок. Невипагливий штаб. По стінах рибальські снасті. На підлозі, біля печі, казанок. В ньому варять юшку. Цим поки що й годуються рибалки.

— До кращого часу. До „реалізації врожаю“.

Їх дев'ятеро. Дев'ять членів артілі. Підприємство їх зветься „Рибопідйомним заводом“.

Будівник і вигадник „завода“—отаман Василь Федоровин Вураки.

Недалеко од берега на морі стоїть цей „завод“—хитра пастка—на страх підводних жителів—султанки, кефалі, гостроносика, дрібної челафи, скумбрії, й іншої риби. А поставлено цього „завода“, якраз, там, де йде „берегова“ риба. Шлях, по якому вона йде, добре відомий отаманові і, будьте певні,

ками, побував в Костянтинополі, знає способи ловлі риби, має ріжні устаткування.

На березі, біля Старого Симеїза—напівзруйнована садиба. Водній з кім-

ками, коли підє риба в море, підливають рибалки другу загорожу стоїть посередині „заводу“ біля другої вишки, а біля входу в „завод“ стоїть крикне:

— МАЙНА!—Тоб-то—спускай.

І закипить робота. З фронту „завод“ продовжує „приймає“ рибу, і після снують баркаси, перегружують з сіток надовлену рибу.

На березі отаман Василь Федорович сидить не даром.

Як тільки дано знак з „заводу“, він уже на варті.

Вишле до „заводу“ баркаси. Сам з'явиться на місце „пригоди“ й життям заводу.

Ріжний буває улов. Іноді 30, іноді й 100 пудів за раз.

А восени, коли дуже йде кефаль, буває що й сотнями пудів наводяться баркаси.

„Завод“ працює добре. Для всіх є робота, а кожного свої обов'язки. Дотепний винахід старого рибалки Вураки дає можливість не абияки вати артілі і ніколи не припиняти роботи „заводу“.

По всьому узбережжю „рибні заводи“ збудовані так, що підчас збору риби „завод“ припиняє ловлю та й до того ж треба більше людей.

Василь Федорович величається своїм винаходом. Надіслав моделю „вода“ до Симферополя. Просив помочи.

Уже скоро рік як чекає відповіді. Але в Симферополі „штіль“.

Знайшли добрим проєкт, прислали анкету, ухвалили на папері й гроші—і все. А потрібно ж артілі всього навсього пудів 30 сітей. Невеличкий кредит, а добути не доб'ється його ніяк.

„Допомога“ рибалкам Симеїза Земельна Рада. Дала сіти для „заводу“. І бере за це сорок процентів пасткової риби.

Але не журяться рибалки. Рибалка—риба—залишиться і їм.

А поки живуть надіями та нічим не вживаються в зеленуваті води туманну долину.

Коли з моря піде вітерець, і віщує бурю—змотують рибалки „завода“, щоб не порвало грізне море.

А опісля знову роставляють. Чутенко це буває.

Труднуvато жити так. Небезпечно. І надія може бути тільки на себе.

А забота лише одна: не залишити рибу.

І через те свято виконувється правило на вишках: не гомоніти, і тільки ливо вірять прикметі:

На баркасах не свистіти—навітер, вітер, втіче риба.

Правда, не живуть уже рибалки в старому. В їх побуті ріжні прикмети займають дуже мале місце. Між ними висміює баб'ячі казки і глузує старих.

Спостерігається правда, це тільки на березі. А коли вийдуть в море, легкий безпомічний баркас залишить один на один з вередливим морем. Молодь тоді притихав й тримався суворох вказівок баб'ячих прикмет.

Баркас іде до „заводу“. Посередині—отаман

ДІТЯЧИЙ РЕСПУБЛІКАНЦІ

1-й Державний дитячий зразковий городок
ім. Комінтерну в м. Одесі.

МАЛО кому відомо про існування такої республіки. Але існує вона 5 років і про „республіканців“ знають навіть за кордоном, особливо сусідка Румунія, бо не раз „республіканці“ робили вилазку до району—Дністра, де вони шефствують над селами Цебриківського району. Там вони знайомились з життям селян, працею піонер-загонів, школою і демонстрували свої досягнення в справі соціального виховання. Не раз боярська Румунія, знаючи про перебування „республіканців“ в підшефних селах, скигилася та казилася, промовляючи „ростуть на мою землю“.

Населення в республіці більше 2000 душ від 4 до 17 років. Заселяють її всі національності: українці, євреї, руські, поляки, білоруси, молдавани й інші.

Всіх приголубила „ненька-радянська влада“ так кажуть „республіканці“. Вчать вони в школах, кожна нація на своїй рідній мові. Є також профшкола.

За останні 3 роки республіканці дали на робфаки, фабзаучи та вишколи біля 400 душ.

Крім школи, вони вчать по різних майстернях: шевській, кравецькій, столярній, столярній, палатурній та інших.

Тепер закінчується будова на державні кошти величезного помешкання під всі майстерні та їдальні на 600 їдців. Це перша будова такого помешкання для дітей в С.Р.С.Р.

Що до самоврядування „республіканців“, то вони мають міську раду, в комуні виконавчі комітети, комендатуру та інші.

В більшості комун, замість виконавчих комітетів, урядовання провадиться піонерськими радами, які виділяються з загонів. Загони мають різні: сільсько-господарські, молодих натуралістів, садівничі, літературні, драматичні, музичні й інші.

Республіканці мають гарний духовий оркестр з підлітків та з ударних інструментів будинків.

Часто скликаються загально-республіканські конференції, які проходять досить цікаво.

Вся праця провадиться колективно під керівництвом та доглядом відповідних керівників—педагогів.

Республіканці ще мають сільсько-господарську колонію в 450 десятин землі з великим свинарством, скотарством, птицеводством, виноградарством та інш.

Їх силами оброблюється господарство, що дало в цьому році біля 20000 пудів

За останні 3 роки республіканці дали на робфаки, фабзаучи та ви-

ництво біля 400 душ.

Крім школи, вони вчать по різних майстернях: шевській, кравецькій, столярній, палятурній та інш.

Тепер закінчується будова на державні кошти величезного помеш-

ня під всі майстерні та Удальні на 600 їдців. Це перша будова такого

помешкання для дітей в С.Р.С.Р.

Що до самоврядування „республіканців“, то вони мають: міську раду,

комунах виконавчі комітети, комендатуру та інші.

В більшості комун, замість виконавчих комітетів, урядовання прова-

дять піонерськими радами, які виділяються з загонів. Загони мають

сільсько-господарські, молодих натуралістів, садівничі, літературні,

драматичні, музичні й інші.

Республіканці мають гарний духовий оркестр з підлітків та з ударних

інструментів будинків.

Часто скликаються загально-республіканські конференції, які прохо-

дять досить цікаво.

Вся праця провадиться колективно під керівництвом та доглядом

індивідуальних керівників—педагогів.

Республіканці ще мають сільсько-господарську колонію в 450 десятин

з великим свинарством, скотарством,

винарством, виноградарством та інш.

Іх силами оброблюється господарство,

яке дало в цьому році біля 20000 пудів

зерна.

Для поліпшення харчування дітей за-

куплено 600 свиней з власного господарства.

Крім того з власних городів відпра-

влено до Москви сотнями пудів: рання

капуста та червоні баклажани, які дають

дуже значний грошовий прибуток.

У свій загін піонерів з нагоди 4 роковин

існування збудував пам'ятника

своєму дідусяві В. І. Ленінові (пам'ятник

В. Роговий

Угорі — актив піонерів 9-го загону. За проєктом учителя В. Рогового будують пам'ятник Леніну; проворуч — т. Роговой; внизу — відкриття пам'ятника.

Японський військовий аташ полков. **Ішуе-Міке** розмовляє з молодим червоном генштабістом т. **Бутирським**

НАПОГОТОВІ

ПОЛКОВИЙ телеграфний кабель по тичках, по деревах, тинах повився враз по сільських вуличках, зручно позачеплюваний руками червоноармійців з відділу звязку за виступи дахів, і поліз за царину, у поле.

Попід тинами, городніми стежками, задвірками, пильно обдивляючи кожен двір, прокралися кінні роз'їзди розвідників.

В село увійшла колона піхоти і стала „на днівку“.

НАПОГОТОВІ

ПОЛКОВИЙ телеграфний кабель по тичках, по деревах, тинах повився враз по сільських вуличках, зручно позачеплюваний руками червоноармійців з відділу звязку за виступи дахів, і поліз за царину, у поле.

Попід тинами, городніми стежками, задвірками, пильно обдивляючи кожен двір, прокралися кінні роз'їзди розвідників.

В село увійшла колона піхоти і стала „на двівку“.

Червоноармійці звязку в шанцях

Це червона армія робить під сумки своєї літньої муштри, складає осінні іспити—маневри.

Село ожило. По садках, серед золотистого, осіннього листя, сивими бандами куриться дим похідних кухонь.

Дітворі—роскіш! Стільки несподіваного й нового! Чи ж не щастя пробігти кавалерійським

Ліворуч, угорі—зам. нач. Управл. Р. С. Ч. А. **В. Н. Левічев**. Праворуч—аташе латвійського посольства полковн. **Келер**. Біля млина—штаб полка. Унизу—червоноарм. біля криниці. „Связист“ біля мосту

Кіннота переходить через понтонний міст. Аташе польського посольства полк.

Фот. Овзера

Каваларі при штабі керівництва

...ночи клуби пороху, подиви-
...нку", а ввечорі побачити чер-
...не кіно.

...не, на вгородах, за млином,
...полка, почи-
...нина, з ярків

...седі; замов-
...нен дівчачий
...авдиторія

...самі уря-
...і пильно
...темряві.

...ба!— гар-
...вають, а мені
...шно...

...кають"!

Ліворуч—військов. аташе турецького пвсольства полк. **Мехмед-Бей**. Праворуч—полк. **Бержера** військовий аташе Італії

т'адже кулі не літають... тим то ти такий і хоробрий... Діти й то не лякаються—знають, що це не справжнє...

Бій затягся геть за північ. Цього року на маневрах вперше в Союзі були військові аташе чужоземних посольств. Вони дуже уважно придивлялися до дивізійного вчення (в Київській окрузі). З папами в руках вони обмірковували і зважували кожен наказ наших червоних командирів, що розвертали перед ними деталі світової війни. Надовго стане їм вражінь від серйозної постановки військової науки в нашій червоній армії, що вперше показано їм на маневрах.

Гарматчик спостерігає стріляння

...у...пероку, подиви-
...мку", а ввечорі побачити чер-
...не кіно.

...не, на вгородах, за млином,
...полка, почи-
...анина, з ярків

...селі; замов-
...ється дівчачий
...вляє аудиторія

...ни самі уря-
...нист і пильно
...и темряві.
...и ба!—гар-
...вають, а мені
...шно...
...укають"!

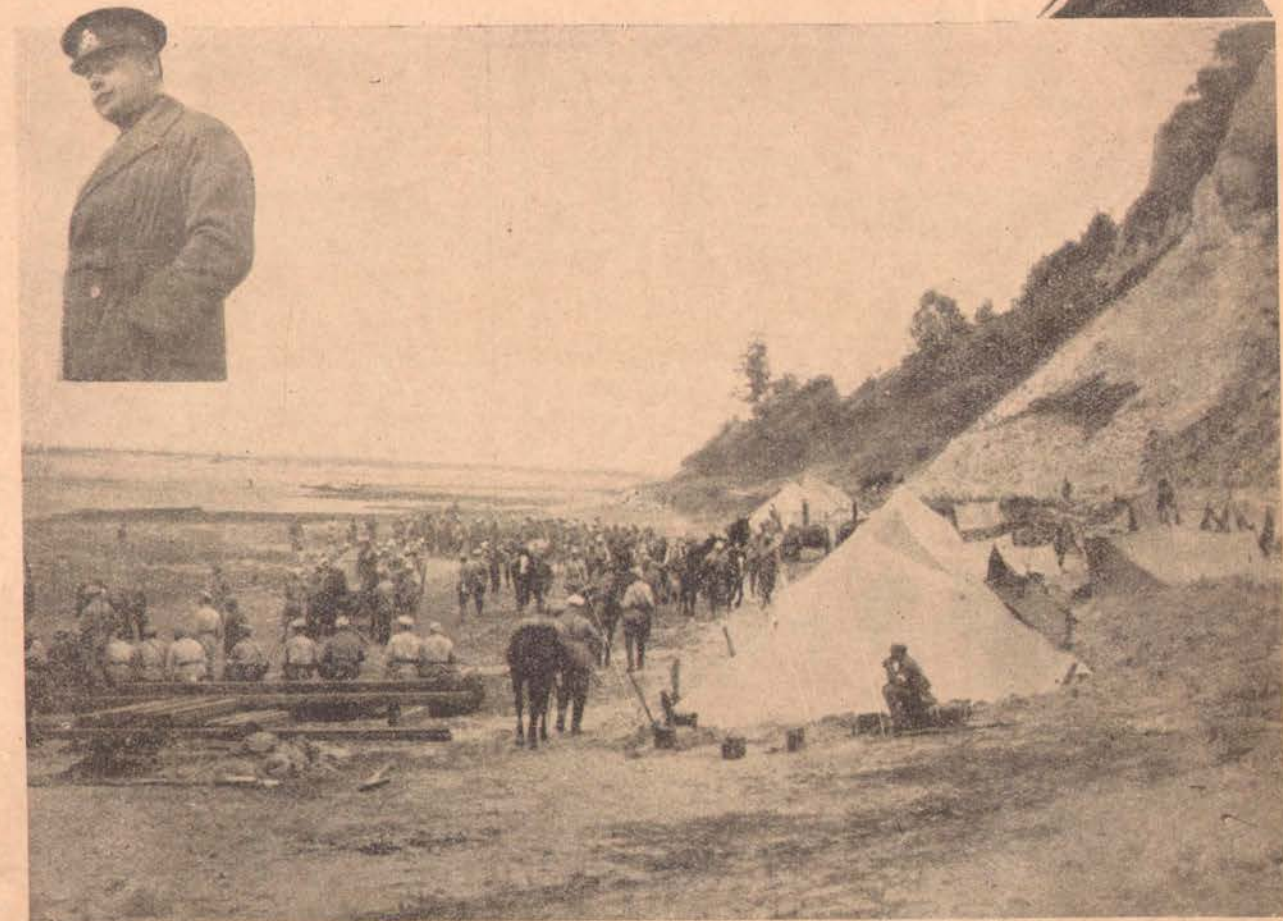
...адже кулі
...не літають...
...тим то ти такий і хоробрий... Діти й то
...не лякаються—знають, що це не справжнє...

Бій затягся геть за північ.

Цього року на маневрах вперше в Со-
озі були військові аташе чужоземних по-
сольств. Вони дуже уважно придивлялися
до дивізійного вчення (в Київській окрузі).
З мапами в руках вони обмірковували і
зважували кожен наказ наших червоних ко-
мандирів, що розвертали перед ними деталі світової війни. Надовго
стане їм вражіннь від серйозної постановки військової науки в нашій
червоній армії, що вперше показано їм на маневрах.

Гарматчик спостерігає
стріляння

Походний табір понтонерів на березі Дніпра. Ліворуч—військовий аташе Естонії полковник **Курек**. Праворуч—
італійський полковник **Бержера**

...понтонного моста. Угорі—ко-
...андир 14 корп. т. **Дубовий**